

bestaaende Ordning af den højere Undervisning kan føre deres Børn op til Studentereksamen for et meget ringe Beløb. Men ellers mener jeg, at den anden Begrænsningsmetode er den bedste, nemlig at man skærper Betingelserne for Adgangen til vore højeste Lærestalter. Jeg har Indtrykket af, at den højtærede Undervisningsminister ikke er nogen stor Beundrer af Eksaminer, og jeg skal heller ikke bestride, at disse ikke altid er Udtryk for Eksaminandens faktiske Kundskaber og øvrige Habilitet, men jeg forstaar samtidig, at Ministeren anser dem for en hensigtsmæssig Foranstaltning, og dette er sikkert rigtigt, da man vanskelig finder et andet Sigtningmiddel. Jeg tror derfor, det vil være rigtigt, at Kravene om positive Kundskaber ved Studentereksamen bør sættes op, eventuelt ved at man gør den normale Tid i Gymnasierne et Aar længere. Jeg skal i og for sig ikke kritisere det gode og dygtige Arbejde, der gøres i vore Gymnasier — jeg sender selv for mit eget Vedkommende mange venlige Tanker til min Gymnasietid i Kolding højere Almenskole —, men jeg har som Manuduktør for ca. 1000 Studenter i de sidste 8 Aar faaet det Indtryk bestyrket, at positive Kundskaber ikke altid tynger den moderne Student. Jeg mindes saaledes fra en enkelt Time i Folkeret, at en Student mente, at Tordenskjold døde i 60 Aars Alderen, og at Hedshas, altsaa Arabien, der dog er en Folkeforbundsstat, laa i Mellemamerika, det Sted paa Kloden, hvor man jo er tilbøjelig til at henlægge alle de Stater, om hvis lokale Eksistens man er i Tvivl; fra samme Time mindes jeg ogsaa, at en af Studenterne var noget i Tvivl om, hvorvidt Eufrat og Tigris ikke ogsaa laa i Mellemamerika; man ser, at denne paa Kortet relativt ringe Del af Verden paa denne Maade kan svulme i ikke ringe Grad op. Jeg nævner dette i en i høj Grad stilfærdig og spøgefuld Tone, men det angiver alligevel for mig Tendensen. Jeg vil derfor mene, at en Højnelse af Kundskabskravene baade vil være i Samfundets Interesse — det har jo Krav paa at faa de dygtigst mulige Mennesker — og ogsaa i Studenternes Interesse, der jo i det lange Løb maa være den, at ikke for mange lokkes ind i Forhold, der unødigt medfører Tab af Tid og Penge. Og mod disse Betragtninger kan der formentlig ikke indvindes noget sagligt ud fra det Synspunkt, at man derved forfordeler nogle Folkeklassers Ungdom paa andres Bekostning, thi her er der jo ikke Tale om Penge,

men den Begrænsning, som jeg vil trække, tager alene Sigte paa Evner og Villie.

Men derhos mener jeg ogsaa, at selve Undervisningsformen paa Universitetet trænger til en Reform, der bør tage Sigte paa den samme Begrænsning. Navnlig gælder dette Studeringerne til den saakaldte „Første Del“ af en Embedseksamen. Frihed kan jo være godt, men under det daglige Arbejde skal der dog være Maade med denne Frihed. Forberedelsen til en „Første Del“ er dog nærmest at betragte som et Overgangsled til det egentlige Studium. Var det da urimeligt, om der krævedes faste Former, en særlig Timeplan, hvis Overholdelse kontrolleredes af Lærerkræfterne? Man fik da ogsaa herved en Mulighed for Udsigtning, saaledes at den unge Mand og Kvinde dog endnu i en relativt ung Alder med godt Udbytte kunde slaa ind paa en anden Bane.

Jeg tillader mig med disse Ord at henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa dette Problem, der jo for øvrigt tidligere er draget frem under Finanslovdebater, og jeg henleder tillige i Korthed Ministerens Opmærksomhed paa den Eksamen, som benævnes Filosofikum. Jeg skal ikke komme dybt ind paa dette Problem, men kun sige, at denne Eksamen jo sikkert ikke gør megen Skade, men sikkert heller ikke megen Gavn. Man tør vel nærmest betegne den som et Rudiment, men derved gør den jo indirekte Skade, idet den for den Del af Studenterne, der er med til at overbefolke vore Gymnasier, men ikke har Evner eller Energi til at tage Embedseksamen, betyder en Afslutning med en akademisk Titel, cand. phil.; at denne Student ogsaa i daglig Tale kan betegnes og ogsaa betegnes som forulykket Student, er vel ikke tilstrækkelig Grund til at opretholde denne Eksamen. Denne Disciplins Kundskabsfyldte, som jeg ingenlunde skal foragte, kan man meget nemt opnaa, hvis den gøres til et Tillægssag indenfor de forskellige Fakulteter.

Sluttelig vil jeg gerne omtale en Sag, der for mig er et Kærnepunkt i den politiske Diskussion. Jeg tænker herved paa vort Folks Tanke paa Fremtiden, Tanken paa den Tid, da Arbejdsevnen formindskes eller helt forsvinder. Jeg erkender til fulde, at vi i vort Land fra Statens Side ingenlunde har glemt vore gamle, syge og Invalidere, saa sandt som vi staar med en social Lovgivning, der socialt set hæver os højt over mange udmærket styrede Lande, og som ikke stiller vor Lovgivning paa dette Omraade i Skygge af noget Land overhovedet.